

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/83/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2615207945
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2615207945.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holíč, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: X. L., nar. XX.XX.XXXX a O. L., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, deti zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, deti rodičov - matka: K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., E. XXX/XX, a otec: L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. B. XXX, o zvýšenie výživného na maloleté deti, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 14.10.2015, č.k. 1P/75/2015-80 v časti zvýšenia výživného pre maloletú X., takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zvýšenia výživného pre maloletú X. p
o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zvýšil výživné otca na maloletú X. zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 250,- Eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred, k rukám matky, počnúc od 01.09.2015. Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Senica č.k. 5P/59/2014-41 zo dňa 26.11.2014 v časti vyživovacej povinnosti otca na maloletú. Súd návrh matky v časti zvýšenia výživného na maloletú O. zamietol. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 26, § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, vecne odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania a zo zisteného stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na mal. X. bol podaný dôvodne, avšak nebol podaný dôvodne ohľadom zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na mal. O.. Súd mal v konaní preukázané, že výživné otca na maloleté deti bolo naposledy určované v roku 2014 a to rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 5P/59/2014-41 zo dňa 26.11.2014. Keďže od tejto doby až do podania návrhu matky na zvýšenie výživného (07.09.2015) neuplynul ešte ani rok, súd predovšetkým skúmal, či za uvedený krátky čas došlo na strane rodičov, resp. na strane maloletých detí k takej podstatnej zmene osobných, sociálnych a majetkových pomerov, že to odôvodňuje zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti.

Súd zistil, že príjem oboch rodičov sa od poslednej úpravy výživného zvýšil, a to u matky o sumu 219,93 Eur na sumu 602,82 Eur mesačne (vrátane daňového bonusu), a u otca o sumu 178,16 Eur na sumu 1.578,53 Eur mesačne. Pokiaľ ide o výdavky na maloleté deti, tieto sa u mal. O. takmer nezmenili, táto aj naďalej navštevuje materskú školu a zvýšené výdavky na starostlivosť o ňu predstavuje hlavne zhoršený zrak a s tým súvisiacu potrebu zakúpiť pre ňu nové okuliare. Pokiaľ však ide o výdavky na mal. X., súd mal preukázané, že tieto sú podstatne vyššie než je rodičovskou dohodou ostatne určené výživné vo výške 150,- Eur mesačne, nakoľko sa mal. X. venuje tancovaniu v tanečnej skupine Scream

a zúčastňuje sa nielen domácich, ale aj zahraničných súťažní, sústredení a vystúpení, s čím sú spojené vysoké náklady na cestovanie, kostýmy i rôzne poplatky. Navyše začala mal. X. nosiť zubný strojček, za ktorý matka jednorazovo uhradila sumu 281,- Eur, a je nutné s ňou pravidelne absolvovať lekárske prehliadky, za ktoré sa platí suma od 8,- do 25,- Eur jednorazovo. Z uvedeného je zrejmé, že rodičovskou dohodou určené výživné na mal. X. v sume 150,- Eur mesačne nie je pre potreby maloletej postačujúce a je potrebné ho zvýšiť, čo podporuje aj skutočnosť, že u otca došlo k zvýšeniu jeho príjmu. Je pritom pravdou, že príjem sa zvýšil aj na strane matky maloletých detí, no súd tu berie do úvahy jeho stále nižšiu výšku než je výška príjmu u otca, a tiež osobnú, sústavnú starostlivosť matky o obe maloleté deti. Zároveň súd poukázal na to, že vzhľadom na množstvo nákladov vynaložených otcom na maloleté deti aj nad rámec bežného výživného (výlety, dovolenky, bazén, atď.) je v reálnych možnostiach otca prispievať na výživu svojich detí, resp. dieťaťa aj vyššou sumou, než ako tomu bolo doteraz, pričom súd takýmto zvýšením v žiadnom prípade nemieni takpovediac trestať otca za to, že sa snaží vynaložiť na deti aj viac prostriedkov, než je na ich základné životné zabezpečenie potrebné, avšak je žiaduce, aby takéto možnosti otca boli zahrnuté aj do základnej výšky bežného výživného. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti tak súd rozhodol o zvýšení výživného otca na staršiu dcéru X. zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 250,- Eur mesačne, teda o jeho zvýšení o 100,- Eur mesačne, najmä vzhľadom na zvýšené náklady na jej záujmové aktivity a zdravotnú starostlivosť, a zároveň zamietol návrh matky na zvýšenie výživného otca na maloletú dcéru O., nakoľko súd nemal preukázané, že by na strane maloletého dieťaťa došlo k takej výraznej zmene pomerov, ktorá by zvýšenie výživného odôvodňovala. O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania vzhľadom k tomu, že konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku v časti zvýšenia výživného podal odvolanie otec detí s odôvodnením, že s takýmto zvýšením výživného nesúhlasí z dôvodu, že výživné na mal. X. bolo stanovené menej ako pred rokom a odvtedy sa pomery u maloletej výrazne nezmenili. Je pravda, že nastúpila do 5. triedy základnej školy, čo sa považuje za II. stupeň základnej školy, ale jej výdavky sa nezvýšili tak, aby bolo potrebné zvýšenie výživného o 100,- Eur mesačne. Súhlasil by so zvýšením výživného o 30,- Eur mesačne, čo považuje za primerané. Poukázal na svoje vyjadrenie k návrhu na zvýšenie výživného pre maloleté deti zo dňa 28.09.2015, kde rozpísal svoju finančnú situáciu a poukázal aj na to, že s deťmi má dobrý vzťah, stýka sa s nimi a nakupuje im. Takýmto zvýšením výživného by sa dostal do situácie, že by sa stal platičom výživného v stanovenej výške, bez možnosti im prispievať na voľno časové aktivity tak, ako to prezentoval, čo by v konečnom dôsledku poškodilo deti. Tento postup súdu zapríčini zhoršenie vzťahom otca s deťmi, čo určite nie je účelom stanovenia výživného pre deti. Okrem toho je názoru, že súd zle vypočítal jeho príjem. Na základe týchto dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že výživné na mal. X. zvýši zo sumy 150,- Eur mesačne na 180,- Eur mesačne s tým, že toto výživné je povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc 01.09.2015.

Matka a kolízny opatrovník odvolanie nepodali.

Matka sa k doručenému odvolaniu otca písomne vyjadrila tak, že otec detí neprejavuje záujem o potrebu detí, i keď vie, že staršia dcéra X. má mobilný telefón, nezavolá jej, aby zistil, aké má potreby, problémy a pod. a preto nemôže adekvátne posúdiť čo potrebuje z pohľadu zdravotných a iných potrieb, o tieto potreby sa nezaujíma. Aktuálny finančný výdavok na jej zubný strojček je jednorazovo 146,50 Eur, ďalšia návšteva dentistu sa pohybuje v sume od 14,- do 30,- Eur. Je to len jedna z potrieb ohľadom zdravotného stavu maloletej. K jeho ďalšiemu tvrdeniu, že sa stane platičom výživného a dostane sa do situácie, ktorá deti poškodí, v tomto pohľade situáciu vidí tak, že vo svojej podstate otec meria vzťah svojim deťom cez eurá. Čo sa týka námietky nesprávneho výpočtu jeho príjmu, súd prvého stupňa mal doklady tak o príjme otca, ako aj od jej zamestnávateľa. S odvolaním nesúhlasí, má za to, že súd prvého stupňa vyniesol rozsudok na základe predložených dokladov a vypočutí účastníkov. Odvolanie otca považuje za bezdôvodné.

Kolízny opatrovník sa k doručenému odvolaniu vyjadril tak, že navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť, nakoľko zvýšenie výživného na mal. X. je primerané jej veku a potrebám a je v záujme maloletej.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné

zákonem predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvého stupňa je v celom rozsahu vecne správny a boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zvýšenie výživného a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

Rozsudok v časti zamietnutia návrhu matky na zvýšenie výživného pre mal. O. pre nepodanie odvolania nadobudol právoplatnosť, preto predmetom prieskumu odvolacím súdom, bola len napadnutá časť rozsudok o zvýšení výživného pre mal. X..

V zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného ustanovenia § 78 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 163 ods. 1 O.s.p., dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním nových pomerov s pôvodnými pomermi. Súd musí skúmať okolnosti, t.j. schopnosti, možnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom a po jeho vydaní, tieto porovnať a po komplexnom zhodnotení posúdiť, ktoré zmeny prevažujú a či zakladajú dôvod pre zmenu, v kladnom prípade pre akú zmenu a od ktorého času. Zmena pomerov môže byť odôvodnená jednak okolnosťami na strane povinného (napr. strata zamestnania, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov), ale tiež na strane oprávneného (napr. zmena potrieb u školopovinných detí súvisiacich s prechodom na iný stupeň školského systému, nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti žiť sa sám) a jednak vývojom životných nákladov. Súd pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, teda maloletého dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne, sú závislé predovšetkým od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, nadania dieťaťa, spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie a jeho uplatnenia v spoločenskom živote. Výraznou mierou sú potreby maloletého dieťaťa bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného, teda oboch rodičov, na ktoré súd pri rozhodovaní o výživnom tiež prihliada. Povinnosťou oboch rodičov, bez ohľadu na to, či s deťmi žijú v spoločnej domácnosti, je venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy svojich detí a podieľať sa tak na všestrannom vývoji svojich detí, ktoré nie sú schopné ešte samé sa živiť a ktoré sú z tohto dôvodu odkázané v plnej miere na svojich rodičov.

Súd prvého stupňa správne ustálil zmenu pomerov.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností žiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú

napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery.

Posúdiac súdom prvého stupňa zistené zmeny pomerov vo vzájomných súvislostiach odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že boli splnené podmienky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletej X. v takom rozsahu, ako to ustálil súd prvého stupňa. Čo sa týka primeranosti zvýšenia výživného, odvolací súd sa tiež zhodol so závermi prvostupňového súdu, že primeraným zisteným a preukázaným pomerom účastníkov, potrebám maloletej ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov zodpovedá zvýšenie u mal. X. zo sumy 150,- Eur na 250,- Eur mesačne od 01.09.2015.

Súdom prvého stupňa bolo zistené, že mal. X. nastúpila od septembra 2015 do 5. ročníka základnej školy a aj naďalej sa venuje tancovaniu v tanečnej skupine Scream. Od mesiaca jún 2015 nosí strojček na zuby s predpokladanými nákladmi v priebehu troch až piatich rokov okolo 1.200,- Eur. Výdavky na starostlivosť o ňu predstavujú mesačne sumu okolo 70,- Eur, z toho ZRPŠ 13,- Eur, strava v škole 21,- Eur, a ZUŠ 36,- Eur, a ďalej ročne škola v prírode 130,- Eur, skupina Scream 120,- Eur, kostýmy na vystúpenia 150,- Eur, a tanečné sústredujú 240,- Eur. V prípade účasti na tanečných súťažiach na Slovensku stojí každá takáto účasť 80,- Eur, a ak ide o súťaže v zahraničí, ide o sumu až okolo 400,- Eur (napríklad v roku 2015 Majstrovstvá Európy). Maloletá X. chodí na kontroly so zubným strojčekom, prvýkrát pri konzultácii matka zaplatila sumu 68,- Eur, za odtlačky sumu 78,- Eur, a za samotný strojček sumu 135,- Eur, každá ďalšia kontrola u lekára predstavuje náklady vo výške od 8,- do 25,- Eur jednorazovo.

Zvýšené výživné pre mal. X. môže otec maloletých detí s prihliadnutím i na jeho vyživovacia povinnosť k mal. O. v rozsahu 100,- Eur mesačne zo svojho príjmu uhradiť bez toho, aby ohrozil uspokojovanie svojich základných životných potrieb. Na druhej strane takto určené výživné spolu s primeraným výživným od matky a prídavkami na dieťa umožní uspokojiť odôvodnené potreby maloletej.

Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné rodiča na deti by malo byť určené v rozmedzí 20% až maximálne 30% z jeho príjmu na všetky výživou odkázané deti. 30% z preukázaného príjmu otca vo výške 1.578,53 Eur predstavuje cca 473,- Eur. Podľa súdom prvého stupňa zvýšeného výživného bolo určené výživné na obe maloleté deti spolu vo výške 350,- Eur. Súd teda zohľadnil preukázané zárobky otca, a prihliadol na vek detí, pričom z jeho príjmu, určil výživné správne vo výške cca 23% z dôvodu, že vzhľadom na vek detí prichádza do úvahy postupne i ďalšie zvýšenie výživného. Doteraz určené výživné je totiž okrem toho, že je primerané zárobkovým pomerom otca je primeraným a postačujúcim pre potreby mal. X..

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny a dostatočne odôvodnený s použitím ustanovenia § 219 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. a), v spojení s ustanovením § 81 ods. 1 O.s.p., s použitím § 224 ods. 1 O.s.p.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.